

ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ СКЛАДУ РОСЛИННИХ ЗБОРІВ

Опрошанська Т. В., Хворост О.П., Скребцова К.С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Сегмент вітчизняного фармацевтичного ринку лікарської рослинної сировини (ЛРС) та рослинних зборів (РЗ) на її основі збільшується. Розробка нових прописів РЗ потребує аналізу складу уже наявних на ринку зборів та застосування певних підходів.

Мета роботи – провести аналіз прописів РЗ різної спрямованості дії та встановити закономірності і підходи до їх розробки для розширення асортименту.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження були РЗ українських виробників.

Результати. Нами проаналізовано асортимент РЗ найбільших виробників України (кількість зборів, фіточаїв понад 100). За допомогою АВС-аналізу встановлено кількість видів та родин (рис. 1) і різновиди ЛРС (рис. 2), що найчастіше зустрічалися у прописах рослин.

До складу РЗ входить сировина понад 15 родин, а кількість компонентів варіюється від 2 до 13 (найчастіше 4-5). Крім того, до складу деяких РЗ входила отруйна ЛРС, ЛРС яка проявляє фармакологічні властивості, що не зазначені у маркуванні, або взагалі виробник вказував про можливі зміни в складі та кількісному співвідношенні компонентів. Проведене дослідження показало відсутність системних підходів до створення прописів РЗ.

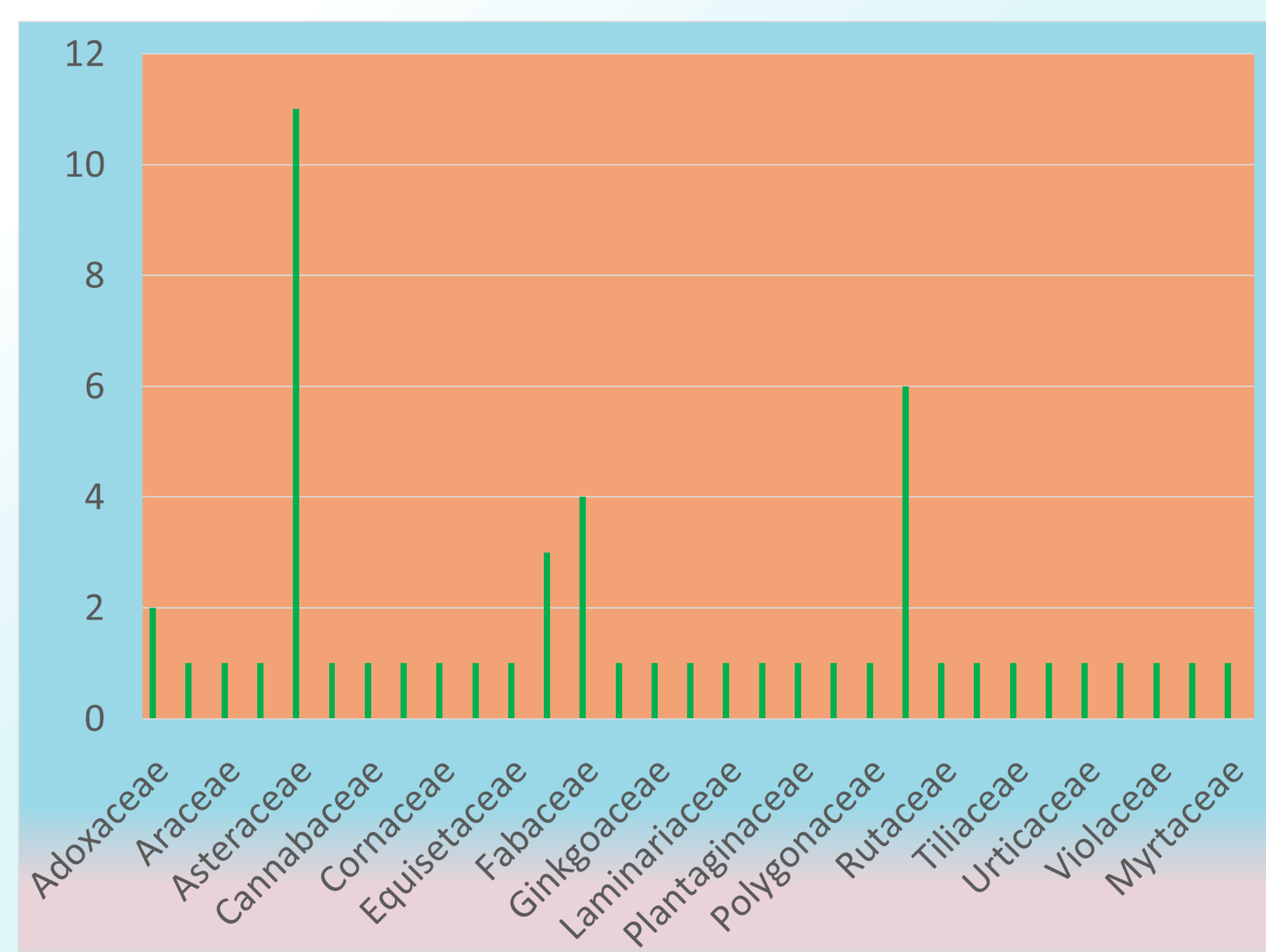

Рис. 1 Кількість видів з родин, що є джерелом ЛРС для зборів

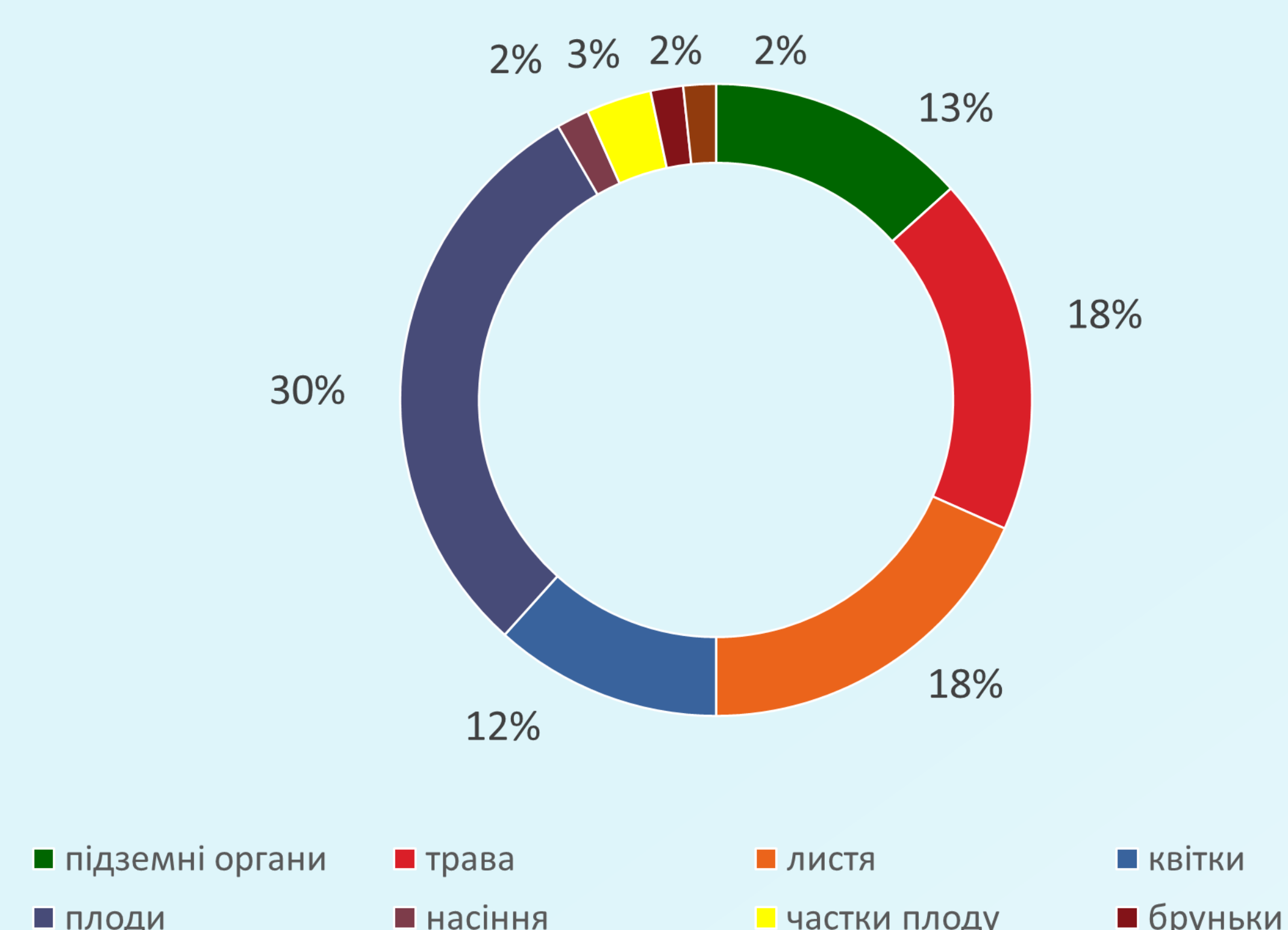

Рис. 2 Різновиди ЛРС, що входять до складу зборів

Тому ми пропонуємо наступний алгоритм для розробки РЗ:

- 1) проведення маркетингових досліджень ЛРС та РЗ відповідно до аналізованого напрямку;
- 2) поповнення бази даних та обрання значного обсягу об'єктів вивчаємої спрямованості дії;
- 3) проведення додаткових досліджень (АВС-аналізу, методів *in silico*) із звуженням асортименту ЛРС;
- 4) на основі ретельного вивчення хімічного складу, фармакологічної дії, протипоказань, прогнозованих взаємодій компонентів обрати декілька прописів;
- 5) доцільність складу довести експрес-методами визначення біологічної дії.

Висновки. В результаті проведеного аналізу запропоновано алгоритм розробки РЗ. Отримані результати застосовані на практиці під час розробки нових РЗ.